

AE R AE
Vulgaris
Anno 54

nequaquam lacrymantibus illis motus, cum sociis conscensa navi, *recto cursu Coum venit* Aegæi Insulam, ad meridiem Miletum, unde discesserat, & *sequenti die Rhodum* insignem cum Insula urbem, atque *inde Pataram*, (quæ & Arfione vocatur) maritimam Lyciæ civitatem, post Xanthum nobilissimam, appellit: ibique inventa navi, quæ in Phoeniciam cursum habebat, in Syriam discessit, applicuitque Tyrum, gloria vetustatis & magnitudine cum Sydone contendentem urbem, in qua septem absumptis diebus, quum a discipulis propter haud incertum mortis metum Hierosolymis prohiberetur, Ptolemaidem primum (ubi die una moratus est apud fratres), Cæsaream inde ad Philippum Evangelistam inter septem Diaconos, venit (a). Eo Agabus insigni fama, & vaticinandi munere illustis, vir ex Judæa, accessit; detractaque PAULI zona, alligans sibi pedes & manus dixit, Spiritum Sanctum hoc prædicere prænuntiareque, virum cujus zona illa erat, sic alligandum esse in Jerusalem a Judæis, vincendumque tradendum in manus Gentium. Qua periculi denuntiatione absteriti amici, obniti illi, exorare, obtestarique, ne Hierosolymam peteret, ne

(a) Idcirco Philippus, Evangelista seu Evangelii præco appellatur a Luca Actor. cap. xxi. vers. 8. quod nullius forte Ecclesiæ servitiis additus, Spiritus Sancti ductum prædicando sequeretur. Erant in exordio Ecclesiæ ex Evangelistis hisce, qui forte Corepiscoporum munere fungebantur. Evangelistas PAULUS post Apostolos & Prophetas recenset ep. ad Ephes. cap. iv. hortaturque Timotheum in prima ad eum epistola cap. iv. v. 5. ut Evangelistæ munus impleat, & ministerii sui, nempe Episcopatus pensum reddat fideliter; ac si diceret: Moneo, ut pium ardorem & scientiam Evangelistæ cum Episcopi vigilantia conjungas. Ceterum de quatuor filiis virginibus prophetantibus, quas habuisse Philip-

pum Evangelistam, subiicit Lucas loc. cit. consule interpretes. Merito castitatis, donum prophetiæ illas obtinuisse, S. Hieronymus ep. 8. & 78. reputavit. Cæsaream veniens S. Paula anno Domini 386. nihil habuit antiquius, quam ut parvam Philippi domum, & quatuor filiarum ejus cubacula, religiose a Fidelibus frequentata, inviseret, eodem Hieronymo teste epist. 27. Cujus vetus Theologus in disputatione cum Proclo Montanistarum duce, quam habuit circa annum Domini 212. narrat ex eodem Proclo apud Eusebium hist. Eccl. lib. 3. c. 31. Philippum & quatuor ejus filias Hierapoli in Phrygia decessisse. At Proclus, Philippum Diaconum cum Philippo Apostolo confundit, ut patet ex Eusebio, loc. cit.

AE R AE
Vulgaris
Anno 54

ne Judæorum furorem cruciatibus expleret; cunctandum, dandumque præservidis animis, intentisque in vindictam languendi spatium; multa impetu, plura consilio agi dicunt. At PAULI invicta animi magnitudo nullo periculo frangitur; ac læta discrimine, non solum alligari, sed & mori in Jerusalem exoptabat, propter nomen Domini JESU; quum intelligeret non longum ad tempus in terris duratura tormenta, æternam exceptura in cælis felicitatem. Viderat PAULUS non orbem lacteum, nec se perenni in cursu vertentia sidera, sed polum empyreum in ipsa Trini Dei incomprehensibili majestate, hauseratque oculis beatarum agmina mentium, totque fulgentia Patrum ora, & quæ nefas humanis auribus ingeri propter claritatem majestatemque mysterii. Quamobrem flentibus amicis, Hierosolymam accedit, excipiturque a fratribus ingenti gratulatione. Postero die ad invitandum S. Jacobum Minorem, Episcopum urbis se contulit. Coactis vero illuc omnibus Sacerdotibus, universam gestorum suorum narrationem prosequutus est. Virum autem S. Jacobus monuit, creatam in illum apud Judæos invidiam, quod suæ gentis homines inter ethnicos extra Palæstinam degentes, docuisset a Lege Mosæica, & a circumcissione puerorum abstinendum. Oportet igitur, adjecit, ut coram Judæis heic congregatis irrogatas calumnias depellas: atque ut verbis facta consentiant, quatuor fidelibus heic adstantibus Nazareatus voto obstrictis adjungendum te censeo, quorum religioni consentiens, in eorum tonsuræ cæremonias aliquid pecuniæ conferas: ita enim fiet, ut Judæi recens conversi, te adhuc Legi adherere intelligant, & ea quæ de te ipso acceperant, commentitia esse cognoscant. Episcopi monita PAULUS sequutus, mane alterius diei ad Templum se conferens, Sacerdotibus denuntiavit, futurum, ut post hebdomadam, viri illi quatuor, voti sui religione exsolvendi essent, se vero pro sua portione impensas collaturum. Sub ejusdem hebdomadis exitum accidit, ut qui de Asia erant Judæi eum viderent in Templo. Qui captata loci temporisque occasione, Apostolum circumveniunt, tamquam Trophimum Ephesinum in Templum induxisset, quoniam arcebantur aditu peregrini. Itaque perstreperè & incitare plebem, afferentes Templum jam esse pollutum, temeratam religionem, & foedata sacra majorum, instare universæ genti ruinam: sic patres majoresque ex contempta religione inexpiabiles sensit clades, pertulisse Assyricum jugum, Medorum rabiem, & finitimorum incursiones, popu-

AE R AE
Vulgaris
Anno 54.

lationesque: fugiendam superum iram, & auctorem diri exempli maclandum inclamare. Ingens statim credulam civitatem, internis concussam odiis, in alteriusque caedem praeproperam, occupat cum rumore indignatio: incertae trucesque passim jactari voces; magna perturbatio, concursus, iraque in vultibus cerni; ruere omnes in PAULUM, ac calcibus pugnisque percutere. Sed Tribunus Civitatis, incalescente tumultu, armari cohortes jubet (valido enim praesidio difscors civitas & cupida novarum rerum ab Romanis obtinebatur) princepsque ipse in furentis globum multitudinis sese iniiciens, PAULUM jam male habitum invenit. Romanis conspectis signis, Tribunique praesentia, Judaeis cedere spiritus, haudquaquam desistente ira. Tunc Tribunus, per apparitores submota turba, PAULUM gemina catena revinctum, rogat, *quis nam esset, quidve fecisset?* Sed perstreptibus terribili atque incerto sonitu populi vocibus, nihil certi cognoscens, ad castra duci mandat, non cessante Judaeorum multitudine, a tergo vociferantium, *Tolle eum*, tantaque ad gradus vis est orta, ut a militibus portari coeretur. PAULUS vero, quum jam in castra abduci coepisset, rogavit Tribunum, num cum eo paucis agere liceret, veniaque loquendi impetrata, Tribunus quaesivit ab eo *Græce ne sciret, an num is Aegyptius esset, qui ante hos dies tumultum concitasset, eduxissetque in desertum quatuor millia virorum sicariorum;* Aegyptius etenim ille sociis oppressis, salutem fuga quaesierat, Josepho teste (a). PAULUS Tribuno respondit, Judæum se esse Tarfi genitum, quod esset non ignotum Ciliciae oppidum: rogare autem eundem Tribunum, ut populum sibi alloqui liceret (b). *Et cum ille, viri fortasse constantia motus permisisset, PAULUS stans in gradibus, annuit manus ad plebem, & magno silentio facto gravissimam lingua Hebraea orationem exorsus, quam refert S. Lucas Actor. cap. xxii. dixit, se Judæum esse Tarfi natum, studuisse Hierosolymis, docente Gamaliele; noscere inter ipsos multorum ora habitusque commilitonum; maclati saxorum deinde ictibus Stephani, oculis gustasse spectaculum; persecutum Christianum nomen, armasse in illud animos ac manus, exacuisse mucronem; ad hoc epistolae a principibus Sacerdotum impetrasse; attamen in itinere Damascum versus, volvente animo Christianorum strages attol-*

(a) Antiquitatum Judaicarum lib. xx. cap. 6.

(b) Vid. Actor. c. xxi. a versiculo 1. usque ad totum 40.

AE R AE
Vulgaris
Anno 54.

attollentemque iras, ingenti statim offusum splendore, equo prostratum, audivisse e caelo JESUM percipientem sibi, quid faciendum foret; expiatum salutare ab Anania aqua, alias invisisse Hierosolymam, praevidisse cruciatus ac persecutiones, quae ei evenissent: praecipisse praeterea sibi CHRISTUM, exteras ut ad gentes iret, non recipiente gratiam Judæo, ajebat. Ad hanc vocem concitata multitudo (quum modeste antea siluisset, seu verecundia Tribuni, seu quod hominem susceptae religionis peræsum, fractumque calamitate, reditum ad Judaica crederet speraretque sacra) ingeminatis clamoribus, *Tolle, tolle de terra hujusmodi hominem, vociferatur; non enim fas est eum vivere, simulque proicere ejus vestimenta incipit, pulveremque in aerem jactare, haud dubium acris mœroris signum.* Quod quum Tribunus animadvertisset, *ad castra raptum, flagellis caedi torquerique jubet*, ut sciret, quam ob causam tanto illi clamore Judæi obstreperent. Jam capeffere miles iussa, jam expediri virgae & prope intentari ictus; quum adstantem PAULUS Centurionem interrogat, num civem Romanum indicta causa atque *indemnatum* illis virgis caedi liceret? Percussus ad insperatam vocem Centurio, illico admonet Tribunum, ut etiam atque etiam videret, quid faceret: eum enim hominem, quem stare ad palum, virgisque contundi jussisset, Romanum civem esse. Tunc accedens Tribunus sciscitatur ab eo, num Romanus esset? Quod quum PAULUS annuisset, *ego* (inquit Tribunus) *grandi pecunia jus civitatis sum consecutus. Ego vero* (PAULUS inquit) *genatus sum civis* (a). Ita ea ignominia periculoque PAULUS liberatur, haud mediocriter conterrito Tribuno, deprehensa veritate. Itaque solvit hominem, & quo certius aliquid de illo cognosceret, satisfactorius etiam Judæis producit in publicum (b). PAULUS autem quum oculos in circumstantes con-

(a) Jus Romanae civitatis non eo quidem nomine obtinebat PAULUS, quod Tharsensis esset; (nam Tharsus libera urbs in Colonia Romanorum non nisi diu post transivit, prout apposite animadvertit Calmetus comment. in Act. xvi. 37.) sed pater seu avus PAULI jus illud sibi heredibusque suis fortasse adquisiverat opera egregie in

bello praestita sub Augusto in Brutum & Cassium, sive in Antonium. Illud constat, PAULUM jus Romani civis ex origine duxisse. quo & confirmatur opinio illorum, qui e clarissima & locuplete familia ortum censent.

(b) Vide Actor. cap. xxii. a commate 22. usque ad 30. sive postremum.

AE R AE
Vulgaris
Anno 54.

conjecisset, retulit ad Synedrium se ad illum usque diem *omni conscientia bona conversatum fuisse ante Deum*, hoc est sincere se egisse, Deique ab legibus non retorsisse iter. Quo verbo offensus Ananias Nebedæi filius adhuc Pontifex, ut erat contumaci elatoque ingenio, quique submissè deprecaturum supplicium, & haudquaquam tantos inesse homini spiritus crederet, circumstantibus præcepit, ut ei os affligerent. Tunc PAULUS indignitatem rei non ferens: *Percutiet te Deus*, inquit, *paries dealbate, qui quum iudices me secundum legem, tamen contra legem jubes me percuti*. Tum qui aderant, obiurgare PAULUM, quod *summum Sacerdotem Dei malediceret*. Ille vero, nescire se, illum Sacerdotum Principem esse, ait: traditum a majoribus: *Principem populi tui non maledices* (a). Sed quum animadverteret, Judæorum in se atrocitatem acrius semper furere ac debacchari, intelligens audientes duplici hominum genere distinctos (quippe pars Sadducæorum, pars Phariseorum erat) exclamare in Concilio coepit, se Phariseum, Pharisei filium, insontem circumveniri, quod spem resurrectionemque mortuorum poneret, tuereturque. Etenim apud Judæos triplex mortalium genus inter patricos fuisse legimus, Essenorum, Phariseorum, Sadducæorum. Præstabant vitæ integritate, religione, & castimonia Esseni. Phariseorum simulata religio, cuncta fucosa, astutiæ, fraudes, elata jactantia, incerti mores, patriis in discutiendis declarandisque legibus plurima auctoritas, dominantique haud modica libido fuere, Deoque cuncta tribuentes, animorum immortalitatem, corporumque resurrectionem credebant; quisque nobilis aut potens opibus illi præcipue ordini adscribebatur. Sadducæi vero mortalem animam existimantes, resurrectionem negabant mortuorum, nullasque præter jura patria, traditiones custodiebant, adversus ipsos suæ philosophiæ doctores contumaces, inter se discordes, adversus externos tætri ferique. Quamobrem Pharisei PAULI oratione commoti, dimissa multitudine prona in malum, adversari Sadducæis & minaciter fremere, nihil in homine mali scelerisque compertum afferentes. *Quid, inquit, si spiritus locutus est ei, aut Angelus?* At Tribunus, veritus, ne PAULUS in concione furenti a populo discerperetur, quippe truces vultus, infecta ora, & diros animos cernebat, jamque dissonum clamorem, & poscentem arma exaudire, cunctaque in exitum in-

(a) Consule Act. Apost. cap. xxiii. a versiculo 1. ad 5.

AE R AE
Vulgaris
Anno 54.

nocentis parata animadvertibat, militibus imperat, ut eum de medio raptum, Romana in castra perducant. Proxima nocte PAULUM Dominus visus est admonere, ut bono præsentique animo foret, *eique assistens dicere: Constans esto: sicut enim testificatus es de me in Jerusalem, sic te oportet & Romæ testificari* (a). Digna quidem illa PAULI eloquentia ac magnitudine sedes erat, potito jam opibus Nerone (Claudius enim Imperator III. Id. Octobris hujus anni veneno occubuit), ut scilicet fundatam in ea a PETRO principem terrarum orbis Ecclesiam, *Doctor* quoque gentium præsentia ac sanguine illustraret suo, atque in ipsa Idololatriæ regia, de superstitione triumpharet.

Anno DOMINI LV.

S. PETRI Pontificatus Romani 14.

NERONIS Cæsaris 1. & 2.

Consules (NERO CLAUDIUS AUGUSTUS,
(LUCIUS ANTISTIUS VETUS.

HIS Consulibus desinit prior epocha annorum xxv. Pontificatus S. PETRI in Catalogo Liberiano (b).

Sed, ut ad PAULUM revertamur, Judæi usque adeo fuerant in eum exarcebati, ut vel devotione quadraginta & eo amplius viri in perniciem hominis conjurarint, nihil cibi portionisque se antea capturos jurejurando affirmantes, quam trucidato PAULO, vulneribus cruoreque pavissent oculos. Itaque rem statim ad Pontificem natuque seniores deferunt, rogantque, ut Tribunum ad producendum in concionem PAULUM inducant, hominemque se statim occisuros, pollicentur. Probant facinus illi, & ferali exultant audacia, multoque verborum honore conjuratos laudant. At PAULI ex sorore nepos, egregiæ indolis adolescens, re audita, enunciat insidias PAULO, qui arcessitum Centurionem multis verbis obsecrat, ut adolescentem ad Tribunum ducendum curet; habere aliquid, quod ei nuntiaret. Introductum adolescentem, apprehensum dextera, remotis arbitris, interrogat Tribunus, *quidnam indicare sibi vellet?* Ille insidiarum ordinem aperit, & a

(a) Vide Act. Apost. c. xxiii. lib. 2. de Romano itinere geographice commate 6. usque ad 11. *Principis Apostolorum*.

(b) Vide notam 9. ad Cortesii pag. 82.

AE R AE
Vulgaris
Anno 55.

quibus parantur, edocet, obtestaturque Tribunum, uti dolos averteret, neve pateretur tantum facinus Romanis in castris committi. Tribunus, dimisso perhumaniter adolescente, iussoque cuncta quae acta essent, silentio obvolvere, duos confestim Centuriones ad se vocat: quibus imperat, ut duas centurias, equites galeatos septuaginta, hastatosque ducentos contrahant, & jumenta, in quae impositum PAULUM ad tertiam horam noctis salvum incolumemque ad Antonium Felicem Provinciae Praesidem, Caesaream perducerent: (verebatur enim, ne vita interceptus PAULUS, sibi in crimen atque infamiam verteretur, tamquam pecunia labefactatus fuisset) deditque equitibus ad Praesidem epistolam in eum sensum, quem refert S. Lucas in saepe laudato Actorum Apostolicorum libro (a). Equites noctu PAULUM Antipatridem, postera vero die Caesaream (repetentibus castra cohortibus) ad Felicem perduxerunt, eique Tribuni Claudii Lybiae epistolam reddunt: quam quum ille perlegisset, PAULUM cujus Provinciae esset, rogavit: *U cognoscens quia de Cilicia; audiam te*, inquit, *cum accusatores tui venerint: interim custodiri cum in praetorio Herodis jubet* (b). Quinto post die Ananias Pontifex, gravi moerore animi exulceratus, atrocissimeque in vindictam exardescens, cum manu nobilium Caesaream accessit, cumque eo Tertullus quidam Orator haud spernendae facundiae, qui facta dicendi a Praeside potestate, PAULUM tamquam auctorem seditionis sectae Nazaraeorum, ac Templi Hierosolymitani violatorem, impudentissime accusavit ea oratione, quae habetur in iisdem Apostolorum Actis (c). Subticente Tertullo, a cunctis, qui adstabant Judaeis, confirmantur ab eo prolata accusationum capita. Quibus PAULUS respondere iussus, praesenti animo ac gravi, Judaeorum mendaciis maledictisque occurrit, docendo, se numquam in Caesarem, patriave jura peccasse: confiteri tamen in religione cultuque, sive ut Lucas ait, *secundum sectam, quam (Judaei) dicunt haeresim*, se non negligentem esse, & omni studio Deo inservire, *credens omnibus, quae in Lege & Prophetis scripta sunt*: neque ullam ab se excitatam seditionem, non pollutum templum, non Augustorum nomen offensum, sed Judaeos invidia obcaecatos, & resurrectionis mortuorum mentione gravatos, adeo infestum

(a) Vide Actor. cap. xxiii. a versiculo 12. usque ad 30.

(b) Actor. c. xxiii. a versiculo 31. usque ad 35. sive postremum.

(c) Ibidem cap. xxiv. a comitate 2. ad 8.

AE R AE
Vulgaris
Anno 55.

traculenterque in se coortos esse, afferebat (a). His dictis, rejecta ad Lybiae Tribuni adventum Judaeorum querimonia, Felix custodiendum Centurioni PAULUM attribuit, satis requievit sive laxamenti dato, *nec quemquam de suis prohibens ministrare ei, ibid. v. 22. & 23.* Interjectis aliquot diebus, cupido hominem inaccessit audiendi PAULI una cum Drusilla uxore, quae erat Judaea (b). Itaque quum luculenter PAULUS perorasset disputassetque de fide in CHRISTUM JESUM, de justitia & castitate, & de judicio futuro, injecto Felici tremore dimittitur; saepe postea ab eodem accersitus, ac liberaliter tractatus. Enimvero Felix, etsi virtutem PAULI fortasse admiraretur, avaritia ad bene illum pertractandum agebatur: nam grande donum a PAULO sperabat, quem Hierosolymis ingentem pecuniarum vim in pauperes prodegisse cognorat, Act. xxiv. 26. Interea Magis quibusdam & seductoribus, earum regionum populos adversus Romanorum Imperium sollicitantibus, gravissima excitatur Caesarae seditio Syros inter atque Judaeos. Hanc armis comprimere conatus Felix, redactis ad internecionem seditionum plerisque, nobiliorum Judaeorum interventu, milites a caede prohibuit (c). Quare delectos utriusque factionis principes viros ad Neronem de jure disceptaturos, & cum his

(a) Vide Actor. cap. xxiv. a versic. 10. ad 21.

(b) Drusilla, cujus his verbis meminit Lucas laudato Actorum capite xxiv. vers. 24. patrem habuit Herodem Agrippam, qui Jacobum neci, & PETRUM carceri tradidit, nec multo post Caesarae ad populum verba faciens, ictus a Deo interiit; de quo, vide quae diximus superius ad annum xlii. pag. 229. Nata igitur hoc patre Drusilla, femina fuit omnium aetatis suae flagitiosissima. Sexennis adhuc oppignorata Epiphani Comagenorum regi, qui ejus connubii gratia transitorium se ad Judaeorum sacra Agrippae spondendat, quum deinceps stare promissis nolisset, sororem suam Drusilla,

nuptum illi tradere Agrippa junior recusaverat, ejusque loco Azizum regem Emessa substituerat, qui sese circumcissioni subicere non recusaverat. At Felix visum forte mulierem perditae deperiens, ad virum deserendum per Cyprum quemdam Magnum Judaeum paucos ante annos perduxerat. Vide Josephum Antiquitat. Jud. lib. xx. cap. 5. Nonnulli tamen Drusillam hanc, cum alia ejusdem nominis femina, quae eidem Felici nupsit, fuitque M. Antonii & Cleopatrae neptis, perperam confundunt. Narrat enim Suetonius in Claudio cap. 28. Felicem reginas tres, regias nempe mulieres, duxisse. (c) Consule Josephum de Bello Judaico lib. 2. cap. 22.

his Sacerdotes nonnullos ob levem quandam culpam vincetos ad Urbem mittit. *Felix* vero biennio expleto, accepit successorem *Porcium Festum*. Volens autem gratiam prestare *Judæis Felix*, reliquit *PAULUM* vincitum, prout legitur in *Actis Apost.* cap. XXIV. ver. 27. Felice revocato, principes *Judæorum* Romam ad eum accusandum profecti sunt, dedissetque omnino atrocissimorum scelerum poenas, nisi eum donasset *Nero* precibus *Pallantis* fratris, qui primis *Neroniani* Imperii mensibus ob *Juliae Agrippinae* favorem, autoritate & gratia in *Cæsaris* aula magnopere florebat (a). Nec multo post e gradu dejectus, secundo imperii anno a cura rerum demotus, tertio vero ineunte reus læsæ majestatis factus; quum absolutus esset judicium sententia, hominis innocentia *Neroni* accepta non erat (b). Anno autem quarto idem *Nero* Pop. pææ amore abreptus, *Agrippinam* contemnere incipit tamquam ad *Pallantis* libita provolutam, eaque anno sequenti e medio sublata, anno demum nono, idem *Pallas* nullius criminis prætextu, tantummodo quod immensam pecuniam longa senectute detineret, veneno tollitur, procurante *Tigelino* (c). Sed ad *Felicem* redeo, qui exacto biennio, uti diximus,

(a) *Josephus Antiquitat. Jud. lib. xx. cap. 7.*

(b) *Tacitus Annal. lib. XIII. cap. 14. & 23.*

(c) Vide eundem *Tacitum lib. XIV. cap. 65.* *Johannes* tamen *Pearsonius* in operibus posthumis, ac nominatim in *Annalibus Paulinis* existimat sexto *Neronis* anno, eræ vulgaris LX. accusatum Romæ a *Judæis* liberatumque *Felicem Pallantis* opibus; quod *Neroni* nonnisi diu post initium sui Imperii *Pallas* in pretio fuerit, neque post *Agrippinae* cædem ulla *Pallantis* apud *Neronem* offensio memoretur. Sed facile tota hæc *Angli* scriptoris epocha destruitur, modo observetur, *Pallantem* numquam revera

per se *Neroni* acceptum gratiosumque fuisse, sed gravem potius, precibusque dumtaxat *Agrippinae* quæ tunc libertum maxime amabat, ad magnam potestatem evectum. *Agrippina* (inquit *Tacitus Actor. XIII. 2.*) habebat in partibus *Pallantem* . . . Sed neque *Neroni* infra servos ingenium; & *Pallas* tristi arrogantia modum liberti egressus, tædium sui moverat. Quomodo vero & quantum favorit *Pallanti Agrippina*, idem in præcedentibus refert. Unde vero quum inciperet *Agrippinam* odio prosequi, quod hoc anno LV. contigit, *Nero* statim *Pallantem* aula ejecit. Quæ de re *Tacitus* eodem libro cap. 14. *Nero* infensus iis quibus

ximus, e Provincia decedens, gratificaturus *Judæis* (quos atroci in se odio exardescere intelligebat, gravesque in Urbe quamprimum sibi futuros accusatores suspicabatur) successori *Porcio Festo* *PAULUM* vincitum reliquit. *Festus* ergo cum venisset in provinciam, post triduum, victimis *Jovi* litatis, nuncupatisque votis, *Cæsarea Hierosolymam* ascendit, nondum spiritibus pacatam, prorsusque ab Romana societate averfam, scissa in seditionem partesque plebe, atque optimatibus infensa, optimatibusque plebem opprimentibus, utriusque iras exasperante militari Romanorum licentia atque avaritia. Audito *Hierosolymis* novi *Præsidis* adventu, statim ad illum fit hominum concursus: pars ruere in servitium & assentationem, pars suis commodis consulere, nemo publicum decus, salutemque civitatis ad excidium properantis respicere: omnes

bus superbia mulieris innitebatur, demovet *Pallantem* cura rerum, queis a *Claudio* impositus, velut arbitrum regni agebat: (incæperat enim *Pallantis* auctoritas sub *Claudio Agrippinae* ope). Unde quum *Pallas* a *Nerone* ejectus esset, præceps *Agrippina* ruere in terrorem & minas. Pergit *Tacitus*. Paulo post majestatis accusantur *Pallas* & *Burrhus*; nec tam grata *Pallantis* innocentia, quam gravis superbia fuit. Anno V. *Neronis* *Agrippina* interficitur, neque ulla amplius in *Taciti* *Annalibus* *Pallantis* mentio, donec anno IX. *Neronis* interfecitum dicit. Tantum igitur abest, ut sublata *Agrippina*, causa odii *Pallantis* sublata fuerit, quod *Pearsonius* existimat, ut potius causam gratia *Pallantis* qui *Agrippinae* favore nitebatur, sublata fuisse contendam, præsertim quæ *Tacitus* diligentissimus omnium rerum actionumque *Neronis* scri-

ptor, haud certe neglexisset, mentionem facere *Pallantis* novum favorem adepti, quem paullo ante tamquam *Cæsari* odiosum depinxerat. Quod autem subdit *Pearsonius*, interfecitum fuisse *Pallantem* nullius novæ apud *Neronem* offensiois reum, hoc ipsum contra eum facit. Si enim post *Agrippinae* cædem *Neroni* charus evasisset, non sine gravi offensioe eo se adduci passus esset, ut hominem interfici juberet. Patet igitur *Felicem*, quem accusatum ait *Josephus*, quum adhuc *Pallas* in *Cæsaris* aula gratia & auctoritate floretet, ineunte anno secundo *Neronis* accusatum fuisse, vel exeunte primo circa autumnum hujus anni LV. Quare eo tempore *Festus*, uti diximus, in *Judæa* fuit, & statim *PAULUM* audivit, qui proxima hyeme ejusdem anni LV. Romam missus est, quemadmodum mox ostensuri sumus.